

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 37/2025-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JANÍČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, 4, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/13/2024 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Správneho súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/13/2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Správnemu súdu v Košiciach **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/13/2024 konal bez zbytočných prieťahov.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostiučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré mu **j e** Správny súd v Košiciach **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- Správny súd v Košiciach **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 37/2025-24 z 28. januára 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v konaní označenom v záhlaví. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal správnemu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadostučinenie a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a predloženého súdneho spisu vyplýva, že sa sťažovateľ správnou žalobou pôvodne podanou 4. októbra 2019 Krajskému súdu v Prešove a vedenou pod sp. zn. 1S/61/2019 domáhal zrušenia rozhodnutia Okresného úradu Kežmarok, pozemkového a lesného odboru č. OU-KK-PLO-2019/000520-482KG z 13. augusta 2019, ktorým bolo schválené vykonanie projektu pozemkových úprav v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], obci [REDAKOVANÉ], okrese [REDAKOVANÉ], ako aj rozhodnutia okresného úradu č. OU-KK-PLO/2019-711-020-SCHM z 26. februára 2019 (právoplatného 29. marca 2019), ktoré mu predchádzalo a ktorým bol schválený projekt pozemkových úprav v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], obci [REDAKOVANÉ], okrese [REDAKOVANÉ].

3. Na základe pokynu sudcu z 15. januára 2020 bolo preskúmanie rozhodnutia okresného úradu z 26. februára 2019 (ktoré je predmetom ústavnou sťažnosťou napadnutého konania) vylúčené na samostatné konanie, ktoré bolo krajským súdom ďalej vedené pod sp. zn. 1S/1/2020. Uznesením z 23. novembra 2021 krajský súd žalobu odmietol, proti čomu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil správemu súdu, na ktorý prešiel od 1. júna 2023 výkon súdnictva z krajského súdu. Kasačný súd považoval za preukázané, že v konaní rozhodoval vylúčený sudca, čím došlo k naplneniu kasačného dôvodu odôvodňujúceho zrušenie rozhodnutia správneho súdu a vrátenie veci správemu súdu na ďalšie konanie. Správny súd vo veci aktuálne vedenej pod sp. zn. 6S/13/2024 dosiaľ nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Vo vzťahu k dĺžke konania pred správnym súdom (pôvodne krajským súdom) sťažovateľ uvádza, že ním podaná žaloba predstavuje bežnú súčasť rozhodovacej agendy súdov správneho súdnictva a nemožno ju považovať za právne zložitú. Sťažovateľ žiadnym spôsobom neprispel k celkovej dĺžke konania pred správnym súdom. Naopak, bol počas celého konania aktívny a súčinný. Súdne konanie (pred krajským súdom a správnym súdom) trvá viac ako 39 mesiacov. Navyše okrem jeho neprimeranej dĺžky bol postup správneho súdu neefektívny, resp. možno ho hodnotiť ako nesprávny, pretože jeho uznesenie bolo zrušené kasačným súdom s odôvodnením, že v konaní rozhodoval vylúčený sudca. V takomto prípade možno v zmysle časti rozhodovacej praxe ústavného súdu pričítať dĺžku konania pred kasačným súdom správemu súdu. V takom prípade možno za dĺžku konania pred správnym súdom považovať 62 mesiacov.

5. Obdobne pri posudzovaní primeranosti dĺžky konania pred kasačným súdom sťažovateľ argumentuje, že aj rozhodovanie o jeho kasačnej sťažnosti možno považovať za bežnú súčasť rozhodovacej agendy správneho súdnictva. Kasačný súd rozhodoval o kasačnej sťažnosti od 11. marca 2022 do 21. februára 2024, čo znamenalo predĺženie konania o ďalších 23 mesiacov. Podľa sťažovateľa dôvody vedúce k zrušeniu uznesenia správneho súdu odôvodňovali podstatne

rýchlejšie konanie ako 23 mesiacov, keďže najvyšší správny súd ani nepristúpil k meritórnemu prieskumu vzhľadom na skutočnosť, že v konaní pred správnym súdom zjavne rozhodoval vylúčený sudca. Ani v konaní pred kasačným súdom sťažovateľ nijako neprispel k predĺženiu dĺžky konania.

III.

Vyjadrenie správneho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie správneho súdu:

6. Predseda správneho súdu vo svojom podaní z 18. februára 2025 chronologicky zhrnul priebeh napadnutého konania (v podstatnom body 2 a 3 tohto nálezu). Zároveň uviedol, že v dôsledku reformy súdnictva bol spis vo veci sťažovateľa (pôvodne vedený krajským súdom pod sp. zn. 1S/1/2020) doručený správneému súdu 21. februára 2024 a následne v dôsledku zrušenia rozhodnutia vo veci samej kasačným súdom a jej vrátenia na ďalšie konanie mu bola 7. marca 2024 náhodným výberom pridelená nová spisová značka 6S/13/2024. Správny súd v predmetnej veci zisťoval stav kasačného konania v súvisiacej veci vedenej pôvodne krajským súdom pod sp. zn. 1S/61/2019 (keď boli ešte obe konania spojené) a zistil, že rozsudkom z 25. apríla 2024 v spojení s opravným unesením z 15. augusta 2024 došlo k zrušeniu rozsudku krajského súdu zo 14. júna 2022 (sp. zn. 1S/61/2019) a vec bola vrátená správneému súdu na ďalšie konanie. Aj tejto veci bola náhodným výberom pridelená nová spisová značka 4S/43/2024.

7. V napadnutom konaní (sp. zn. 6S/13/2024) bolo účastníkom konania zaslané oznámenie o zmene v zložení senátu a práve vzniknúť námietku zaujatosti proti členom senátu. Sudca spravodajca musí podrobne preštudovať predmetnú vec, ktorá je po obsahovej, ako aj právnej stránke náročná (administratívny spis je uložený v troch krabiciach), keďže predmetom súdneho prieskumu je konanie o pozemkových úpravách, a naštudovanie veci si vyžaduje dostatok časového priestoru. Po naštudovaní veci súd rozhodne v čo najskoršom termíne.

8. S prechodom agendy správneho súdnictva od 1. júna 2023 na novovzniknutý správny súd bolo každému z jeho senátov pridelených približne 250 senátnych vecí, z toho každému z členov senátu približne 82 senátnych vecí, ako aj približne 30 samosudcovských vecí každému zo sudcov (napadnutých v rokoch 2019, 2020 až 2023 a aj skôr). Odvtedy napádajú mesačne ďalšie senátne a samosudcovské veci. Navyše súd doteraz nie je plne personálne obsadený sudcami. Za týchto podmienok je snaha v rámci kapacitných možností o vybavovanie vecí postupne podľa poradia ich nápadu, ako aj s prihliadnutím na zákonné lehoty (napr. priznanie odkladného účinku správnej žalobe). K porušeniu označených práv sťažovateľa v napadnutom konaní tak, ako to tvrdí sťažovateľ, preto nedošlo, súdy vo veci konali bez zbytočných prieťahov a postupovali v súlade so zákonnými ustanoveniami Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“).

III.2. Replika sťažovateľa:

9. Vyjadrenie správneho súdu doručil ústavný súd sťažovateľovi, ktorý vo svojom vyjadrení poukázal na to, že správny súd vôbec nespochybnil, resp. sa vôbec nevyjadril k podstate ústavnej sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania celkovej dĺžky súdneho konania vedeného

pred správnym súdom. Tvrdenia správneho súdu nepovažuje sťažovateľ za spôsobilé vyvrátiť dôvodnosť podanej ústavnej sťažnosti v rozsahu, v akom bola prijatá na ďalšie konanie.

10. Nad rámec uvedeného sťažovateľ uviedol, že „*Ústavný súd SR v súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľa postupom príslušného Okresného úradu a Najvyššieho správneho súdu SR v napadnutých konaniach odmietol sťažnosť s poukazom na to, že predmetné konania boli právoplatne skončené ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že uvedený záver súdu je v rozpore nielen s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ale aj s vlastnou rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR.*“. V tejto súvislosti zdôraznil, že vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 464/2024, rovnako ako v tomto prípade si uplatnil svoje právo na konanie bez zbytočných prieťahov. Predmetom ústavného prieskumu bolo jednak administratívne konanie týkajúce sa jeho reštitučného nároku, ako aj následný správno-súdny prieskum postupu orgánov verejnej správy. V uvedenom konaní uplatnil totožné argumenty ako v tejto veci, pričom namietal, že administratívne a správno-súdne konanie o jeho reštitučných nárokoch by malo byť posudzované ako jeden celok. Ústavný súd následne v náleze v uvedenej veci tento argument akceptoval a konštatoval, že administratívne konanie a jeho súdny prieskum je potrebné preskúmať spoločne.

11. V závere svojho vyjadrenia sťažovateľ predložil aj aktualizované vyúčtovanie trov právneho zastúpenia rozšírené o ďalší úkon právnej služby, a to písomné podanie vo veci samej – repliku sťažovateľa, keďže ide o úkon právnej služby uskutočnený na výzvu súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd v zmysle § 58 ods. 3 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd), osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

15. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

16. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie, ktorého predmetom je posúdenie zákonnosti správnu žalobou napadnutého rozhodnutia, ktorým bol schválený projekt pozemkových úprav, patrí do štandardnej agendy správneho súdnictva. Čo sa týka skutkovej stránky, ústavný súd konštatuje, že možno pripustiť istú mieru skutkovej zložitosti veci vyplývajúcu z časovej náročnosti na preštudovanie rozsiahleho administratívneho spisu, na čo poukázal vo svojom vyjadrení správny súd.

17. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietahom.

18. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, je postup správneho súdu (pôvodne krajského súdu) v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

19. K prietahom v napadnutom konaní došlo výlučne v dôsledku postupu správneho súdu (pôvodne krajského súdu). Súd po doručení žaloby sťažovateľa v októbri 2019 vylúčil jej časť v januári 2020 na samostatné konanie (predmetné napadnuté konanie vo veci sťažovateľa). Následne krajský súd prostredníctvom predsedníčky súdu uznesením č. k. 1SprV/5/2020-16 zo 6. februára 2020 vylúčil JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD., z prejednávania a rozhodovania veci sťažovateľa. Uznesením z 5. mája 2020 súd zamietol návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Následne po vykonaní nevyhnutných prvotných procesných úkonov (tzv. replika, duplika a iné) správny súd uznesením z 23. novembra 2021 žalobu sťažovateľa odmietol s konštatovaním, že nemá právomoc preskúmať prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, ktoré nadobudlo právoplatnosť, z dôvodu, že proti nemu zo strany sťažovateľa (žalobcu) nebol podaný opravný prostriedok v určenej lehote na správnom orgáne a vo veci nerozhodoval nadriadený správny orgán. Vec bola 11. marca 2022 predložená najvyššiemu správnomu súdu, ktorý uznesením z 31. januára 2024 napadnuté uznesenie správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V rámci odôvodnenia uviedol, že považoval za nepochybne preukázané, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, čo je samo osebe dôvodom na zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci. Navyše však konštatoval, že správny súd pri vylučovaní veci na samostatné konanie zrejme nedôsledne aplikoval procesnú právnu úpravu v nadväznosti na garanciu práv účastníka súdneho konania, v dôsledku čoho sa sťažovateľ o rozdelení pôvodne podanej žaloby dozvedel až po vydaní rozhodnutia o časti ním vymáhaného žalobného návrhu. Je teda reálne spochybnená dôvodnosť vylúčenia súdneho

prieskumu rozhodnutia z 26. februára 2019 (ktoré je predmetom ústavnou sťažnosťou napadnutého konania) na samostatné konanie. Spis bol správne mu súdu vrátený 21. februára 2024.

20. K prietiahom v napadnutom konaní došlo výlučne v dôsledku postupu súdu, ktorý od podania žaloby v októbri 2019 konal priebežne až do novembra 2021, keď žalobu odmietol. Od marca 2022 sa spis nachádzal na kasačnom súde, ktorý napadnuté uznesenie zrušil z procesných dôvodov, vo veci rozhodoval vylúčený sudca, navyše je spochybnené vylúčenie časti žaloby na samostatné konanie pôvodne vo veci konajúcim krajským súdom. V okolnostiach danej veci musí ústavný súd zdôrazniť, že čas konania na inštančne nadriadenom súde v prípade zrušenia rozhodnutia z procesných dôvodov ide aj na „vrub“ súdu, ktorému sa rozhodnutie zrušilo. Správny súd od vrátenia mu veci vo februári 2024 doručoval rozhodnutie kasačného súdu stranám sporu a zisťoval stav konania vedeného pôvodne pod sp. zn. 1S/61/2019, aktuálne pod sp. zn. 4S/43/2024. Celé napadnuté konanie je tak po viac ako šiestich rokoch od podania žaloby na úplnom začiatku.

21. Obranu spočívajúcu v poukazaní na nadmernú zaťaženosť správneho súdu nemožno akceptovať vzhľadom na konštantnú judikatúru ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní. Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k účastníkom konania, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu (III. ÚS 189/2023). Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Preto akékoľvek problémy týkajúce sa súdnej reformy (tzv. súdnej mapy) nemôžu byť na ťarchu účastníka konania (III. ÚS 471/2023), a to napriek subjektívnemu porozumeniu predmetným okolnostiam a ich citlivému vnímaniu ústavným súdom.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd nemohol považovať postup správneho súdu (pôvodne krajského súdu) v napadnutom konaní za súladný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo právom na prejednanie veci v primeranej lehote, preto vyslovil, že doterajším postupom správneho súdu v napadnutom konaní (body 19 a 20 tohto nálezu) došlo k zbytočným prietiahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

23. V súvislosti so sťažovateľom opakovane namietaným prietahovým postupom správneho orgánu v správnom konaní ústavný súd uvádza nasledujúce skutočnosti. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 2 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. Žalobca sa môže žalobou domáhať (aj) odstránenia

nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní, ako aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia za porušenie práv spôsobených nečinnosťou správneho orgánu (§ 242 ods. 1 SSP). Za tejto procesnoprávnej úpravy preto možno konštatovať, že správna žaloba proti nečinnosti spĺňa všetky atribúty účinného prostriedku nápravy, pretože v prípade zistenej nečinnosti správneho orgánu správny súd uloží povinnosť konať a rozhodnúť v konkrétnej lehote, disponuje donucovacím prostriedkom vo forme ukladania pokút správneho orgánu a dohliada na vec až do skončenia administratívneho konania vydaním rozhodnutia. Zároveň správny súd disponuje právomocou primerane finančne odškodniť ujmu na právach účastníkov správneho konania spôsobenú nečinnosťou správneho orgánu (IV. ÚS 370/2024).

24. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva (bod 43), že sťažovateľom namietané konanie pred správnym orgánom (okresným úradom) trvalo viac ako 5 mesiacov (od 26. februára 2019 – vydanie rozhodnutia o vykonaní projektu do 13. augusta 2019 – vydanie rozhodnutia o schválení vykonania projektu), teda za účinnosti Správneho súdneho poriadku. Od úplného začiatku bolo toto konanie pokryté možnosťou sťažovateľa podať žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku (aj keď v znení účinnom pred 1. júlom 2023), v čom spočíva rozdiel oproti konaniu posudzovanému ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 464/2024, v ktorom bola navyše ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie rovnako len vo vzťahu k postupu správneho súdu. Nemožno teda akceptovať skutočnosť, že sťažovateľ tento právny inštitút spôsobilý urýchliť priebeh konania pred správnym orgánom nevyužil a uvedené namieta až v ústavnej sťažnosti. Zároveň sťažovateľ neuvádza a ani nepreukazuje, že by právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv alebo právom chránených záujmov, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

25. Zároveň nemožno opomenúť typové rozlíšenie správneho súdnictva, v ktorom súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, teda v prípade podania odvolania je rozhodnutie správneho súdu nevyhnutné pre nadobudnutie právoplatnosti orgánu verejnej správy (ide o administratívnu a potom o súdnu fázu jedného konania), a aktuálny zákonný model správneho súdnictva v Slovenskej republike, v ktorom správny súd preskúmava až právoplatné rozhodnutie orgánu verejnej správy (ide o dve samostatné konania). V tomto (druhom) prípade bola právna neistota účastníka konania pred správnym orgánom odstránená už nadobudnutím právoplatnosti jeho rozhodnutia, na čom nič nemení možnosť podať správnu žalobu, ak nie je s výsledkom konania spokojný – ide len o rozšírenie jeho, v tomto prípade súdnej, ochrany (čl. 46 ods. 2 ústavy). Prieťahy potom môžu vzniknúť aj v konaní správneho súdu, ale až sekundárne (sprostredkovane sa to týka aj konania o správnej žalobe a konania o kasačnej sťažnosti, ak však nebolo rozhodnutie správneho súdu zrušené kasačným súdom a vrátené mu na ďalšie konanie).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

26. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

27. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal správne mu súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza, keďže napadnuté súdne konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené.

28. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012). Tak to je aj v prípade sťažovateľa, ktorý žiada finančné zadosťučinenie vo výške 2 700 eur od správneho súdu (pôvodne krajského súdu) a vo výške 1 300 eur od najvyššieho správneho súdu.

29. Ústavný súd posudzoval dĺžku napadnutého konania, predmet sporu, správanie sťažovateľa a význam sporu pre sťažovateľa. V rozhodovacej činnosti ústavného súdu prevláda názor, že deklarovanie porušenia základných práv, príkaz konať a náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok. Preto vzhľadom na konštatovanú nesústredenú, resp. neefektívnu činnosť správneho súdu (body 19 a 20 tohto nálezu) a skutočnosť, že vec sa vracia na začiatok, doplnil ústavný súd ochranu aj o finančné zadosťučinenie, limitujúc jeho výšku na 3 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu; návrhu na priznanie vyššej sumy nevyhovelo výrokom 5 tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľovi, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia a ktoré si sťažovateľ uplatnil.

31. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľovi v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd teda sťažovateľovi priznal náhradu za dva úkony právnej služby vrátane dane z pridanej hodnoty celkovo teda vo výške 949,17 eur (bod 4 výroku tohto nálezu). Náhradu za tretí úkon právnej služby – vyjadrenie z 3. marca 2025 ústavný súd nepriznal, pretože obsah doručeného vyjadrenia nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

33. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu